

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. július 3.

137. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

A fiumei közraktárak.

Mondanunk sem kell, hogy az az akció, amit Fiumében kezdtek, a parlamentben folytatnak s amelynek célja, hogy a fiumei közraktárakat állami, esetleg városi kezelésbe hajtsák, nyílt hajsza és semmi egyéb. Néhány kereskedő, akinek talán anyagi, esetleg személyes érdeke, hogy a raktárvállalat új kezükbe jusson, balehccelte ebbe a kereskedelmi és iparkamarát, ez pedig fölirogat a kormányhoz s ugratja Fiume országgyűlési képviselőjét.

Bennünket mindenkor az a cél vezet, hogy Fiume gazdasági érdekeit szolgáljuk s ha a közraktárak állami kezelését célszerűnek látjuk, mi volnánk az elsők, akik ennek érdekében fáradhatatlanul agitálnánk.

Csak hogy mi belátunk a kulisszák mögé, látjuk, hogy milyen hus föl az üstben s aztán alkotjuk meg a mi véleményünket mindenről.

Szó sincs róla, eszünk ágában sincs, hogy a nyilvános raktárvállalat védelmére keljünk. Az talán rásincs utalva a sajtó védelmére, mert olyan megállapodása van a kormánynak, hogy annak felbontása esetén sem veszít semmit sem. Sőt, talán csak nyer.

Mi egészen más szempontból óhajtunk a fiumei közraktárak ügyével foglalkozni. Nem kérünk adatokat a raktárvállalat barátaitól, sem ellenségeitől. Azok az adatok, amelyek a mi birtokunkban vannak, busásan kielégítenek bennünket és ha azokat közzétennők, talán Fiume országgyűlési képviselője képedne el a legjobban. Mert amit ő tud és mond, mind írott malaszt, amely benne foglaltatik a vállalat szerződésében és az évi mérlegeiben.

Az egész akciónak rejtett céljai vannak. A régi városi rendszer mostanában azt a politikát követi hogy mindent, ami magyar ki kell irtani Fiuméból. Még ha az mindjárt állami is. Ennek a ténynek az igazolására elegendő, ha egyelőre a villamosvasut és a villamvilágítás városítására hivatkozunk. A villamosvasut városításával a főkolumposok elérték a céljukat: a magyar fölírások lekerültek a kocsikról, a magyar szellem helyett az olasz vált uralkodóvá a ami a legfontosabb, a főkorfikusok elhelyezték kreaturáikat a villamosvasut vállalatánál. Ugyanez következik most a villamosmű átvételénél s ugyanezt a célt szolgálja az az akció, illetőleg hajsza, amely a raktárvállalat körül forog.

A raktárvállalatból városi intézményt akarnak. Ez ma már nyílt titok a beavatottak előtt. Csak hogy a dolog nem megy ám olyan simán s éppen ezért azt a ravasz tervet eszelték ki, hogy előbb az államosítást követelik s ha ez meglesz, egy ügyes fogással beugratják a kormányt a városításba. Hogy az urak nem fogják céljukat elérni, azt előre megjósolhatjuk nekik. A magyar kereskedelemügyi kor-

mány élén ma nemcsak egy Kossuth-ivadék, hanem egy Sztérényi is áll. Sztérényi államtitkár pedig soha, semmi körülmények között sem menne bele abba, hogy ezt a magyar intézményt elolassozítsák.

Az akció, illetőleg hajsza intézői mindenféle visszaélésekre hivatkoznak, amidőn a vállalat államosítását követelik. Arról azonban megfeledeknek, hogy az államosítással (városításról szó sem lehet) mennyi baj és mizéria következik majd. Megfeledeknek arról, hogy az államosítással az ügykezelés lassabb, nehezebb és drágább lesz.

Nem hiszik. Tessék csak átnézni a szomszédos osztrák kikötővárosba, Triestbe. Ott megcsinálták az államosítást, de nem volt benne köszönet. Azóta egyebet sem tesznek a triestiek, mint hogy a régi rendet siratják. Annyi baj, visszaélés nem történt elő az előtt.

Tény dolog, hogy minden közraktárnál vannak bajok, panaszok. Minden félnek a kivánságát nélkül teljesíteni, mert a vezetőség nem lehet tekintettel minden kicsinyes dologra. Az állami kezelés sokkal könnyelműbb, felületesebb. De főképpen lassu és több panasza szolgáltató. A protekció a helyek kijelölésében és engedélyezésében csak az állami kezelésben nyilatkozik meg erőteljesen.

Egy magánvállalat, legyen az bármilyen önző, mégis igyekszik üzletfeleinek az érdekeire tekintettel lenni. Legyenek meggyőződve a hajsza intézői, hogy az állam sem fogja a rakhelyeket odaajándékozni. Szépen fölszámítja ő is az illetéket, nem olcsóbban, mint az a bizonyos magánvállalat. Arról is meg lehetnek győződve, hogy ügyes-bajos dolgaikat az állami intézmény sem látja el valami nagy buzgósággal.

De minek folytassuk. Hiszen az akció célja nem az államosítás. Itt egy alattomos terv végrehajtásáról van szó, amely arra volna jó, hogy egy jövőbeli üzlet adna a városnak, az éhes, koncra leső embereknek pedig egy pár zsiros állást.

Ebből azonban nem esznek. Ezt a koncot nem fogják nekik odadobni semmiért. Még a városított határrendőrségért sem.

— A kivándorlási bizottság betejestette jelentését a képviselőházban a kivándorlási törvényjavaslatról. A jelentés elmondja, hogy a kivándorlás kérdését az 1903. évi IV. törvénycikk szabályozta már, ez a szabályozat azonban, habár alapelveiben helyes volt is, még sem járt a kellő eredménnyel és az utána következő öt esztendőben a kivándorlók száma 800.000-re emelkedett. Az amerikai nagy gazdasági válság következtében ugyan tömegesen tértek haza a kivándorlók, de ez a 1903-iki törvénytől teljesen független volt. A kivándorlás körül tehát újabb rendszabályok megtétele mutatkozik szükségesnek és ezt célozza a jelen törvényjavaslat. A javaslatot a bi-

zottság a háznak elfogadásra ajánlja néhány jelentékenyebb módosítással együtt. A módosítások a következők:

A 8. §-ba beiktatandónak tartja a bizottság, hogy az óvadékot mindig magyar értékben kell letenni.

A 10—11. §§-at azzal kívánja kiegészíteni, hogy kivándorlási engedély nem adható oly határszéli községekre, amelyek felé a kivándorlás irányítása be van tiltva, továbbá, hogy a kötelező biztosítást lehetőleg valamely hazai intézetnél kell eszközölniök az érdekelteknek.

Fiume és a végrehajtási novella.

A kérdést ugyyszólván teljesen kimerítettük régebbi közleményeinkben. Kimutattuk az 1852-iki császári pátens visszasságait s azokat a lehetetlenségeket, amelyek olyan helyzetet teremtettek Fiumében, aminő egy jogállamban sem létezik többé.

Most, hogy az igazságügyminiszter betejestette a képviselőházban a végrehajtási törvény novelláját, megmozdultak a fiumei magántisztviselők is.

Megirtuk már, hogy a fiumei kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete távirati uton fordult az igazságügyminiszterhez, hogy tekintettel arra, miszerint Fiumében a végrehajtás dolgában még mindig az abszolút időkből eredő 1852-iki császári pátens van érvényben, amely szerint a tisztviselők minden fizetése és fövedelme az utolsó fillérig lefoglalható és minden holmija elárverezhető, kéri az igazságügyi kormányzatot, hogy a végrehajtási törvény mostani képviselőházi tárgyalása alkalmával gondoskodjék oly értelmű intézkedésről, amely szerint az új törvénynek hatálya Fiume területére is kiterjesztessék.

A kérésnek bizonyára meglesz a foganatja, annál is inkább, mivel a fiumei magántisztviselők idevonatkozólag megkeresték a Magántisztviselők országos szövetségét, hogy hasson oda, amely szerint egyes nevesebb képviselők felszólalásaikkal ebben az irányban a Háznak kielégítő határozatát provokálják. Az Orsz. Szövetség a megbízatásnak készséggel felelt meg s tudomásunk szerint a képviselőháznak több tagját fölkérte a fiumei méltányos óhaj teljesítésére.

A végrehajtási novella tárgyalását a tegnapi napon kezdték meg. A szónokok azonban csak általános vonásokban szóltak a javaslat-hoz. Tudomásunk szerint egy budapesti demokráta képviselő fog a fiumei magántisztviselők jogos kivánsága érdekében felszólalni. S ha a végrehajtási törvény életbelépésével Fiumében megszüntetik a régi császári pátens érvényét, egy régi mulasztás pótlásáról történik gondoskodás.

Az új törvényt még szeptember havában fogják életbeléptetni s ha annak hatályát kiterjesztik Fiuméra is, ősszel már nem vihetik el a magántisztviselő utolsó párnáját is.

Günther Antal igazságügyminiszter budapesti tudósítónk előtt kijelentette, hogy nem ellenzi a végrehajtási törvénynek Fiuméra való kiterjesztését, annál is inkább, mivel ezzel közhajnak vél eleget tenni. Az új beruházási törvény nemcsak a kereskedelmi és magántisztviselőket védi a teljes tönkrejutás ellen, hanem a kisiparost, orvost, ügyvédet, sok tekintetben a kereskedőt is. Szóval Fiumében annál kedvezőbb lesz a törvény fogadtatása, mivel itt eddig a szerencsétlen 1852-iki császári pátens szerint még a személyes foglalás is meg volt engedve.

Pókay ur

vagy
Melyik kedvesebb.

(Két ur beszélget a kávéházban. Sajtóviszonyokról van szó.)

— A két jó gyerek nem igen tesz rossz fát a tűzre.

— Nem? Hát a legújabb botrányt nem az olasz csemete csinálta?

— Az igaz. No de antul békesebb természetű a másik, a kisebbik.

— Amelyik a tenger mélyéről vezércikkéz?

— Óh kérem, csak ne kicsinyeskedjünk. A mi képviselőnk szerencsés ember.

— ?

— Hát ha már elveszett minden népszerűsége, van még két lapja s mind a kettőt a kormány pénze. Ez kérem nem kicsinyeség. Próbáljon ön a kormánytól pénzt szerezni. Ha beleszakad, sem sikerül. Nem. Mert ön nem képviselő, mert ön nem foglalkozás nélküli és végül mert ön magyar ember.

— Kérem, a mi legnagyobb hibánk, hogy mindig magunkat szidjuk, becsméljük.

— Ez esetben nem. Hiszen éppen itt a bökkenő. A kormány nagyon okosan csinálja a dolgot. Ha ő ütött, szidott valakit, nyomban mártír lett belőle. Most fordult a világ egyet s akit tönkre akar tenni, azt agyondicsérteti.

— No, kezdem nem érteni.

— Pedig egyszerű az ügy. Az olasz, meg a magyar lap alapítása a kormány műve. Nyilvánvaló, hogy tönkre akarja tenni a deputátot. S amint nagygyá tette a kormányzó a deputátot a Béla Henrik féle támadásokkal, úgy fogja agyondicsértetni a kormány két félhivatalosával.

— S mit szól ehhez a képviselő.

— A képviselő? Ó félreérti az egész dolgot s ha jön az ítélet napja s a két csemete közül az egyiket ki akarják végezni, úgy lesz, mint Gyulay ur Pókaynéval, azaz hogy Pókayné a két fiával. S akkor fölsóhajt majd keserűséggel:

— Melyiket szeressem?

— S bizonyosan ő akkor is miné a kettőt szeretné, de a ravasz kormány már egyet sem fog szeretni.

(Örszem.)

UJDONSÁGOK.

— **Magyar hivatalfők megrágalmazása.** Fiume országgyűlési képviselőjének lapja ma már magyar hivatalfőket rágalmaz — a magyar kormány és a fiumei kormányzó pénzén. Ez a kormányszubvencióval fentartott olasz sajtótermék napról-napra eltávolodik attól a céltól, amelynek szolgálására a kormány rendelte. A cél az volt, hogy Fiumében egy becsületes olasz lap védelmezze a magyarság és olaszság érdekeit s ezzel szemben azt kell konstatálnunk, hogy minduntalan kötekedik, komiszkodik. Rágalmaz, piszkolódik, mint hajdanta, mielőtt más pénzek ellenünk izgatta Fiume józan és békés polgárait. A képviselő olasz lapja (most már magyar lapja is van) ma az adókvetésről írva, féktelen kirohanást intéz az adókvető bizottság ellen, megrágalmazza Weinhardt Gusztáv királyi tanácsost, a fiumei pénzügyigazgatót, valamint Brcics dr. főtitviselőt. Az egyiknek azt rója fel bűnéül, hogy magyar, míg a másiknak az a hibája, hogy horvátnak született. Weinhardt dr.-ra, a fiumei magyarság legelőkelőbb tagját igazságtalan eljárással vádolja s azt fogja rá, hogy gyűlöli a fiumei olaszszágot s annak ellenségeivel fog kezdet. Meg lehet róla győződve a tisztelt kormányzóknak méltóbb képviselője az országban is alig akad, mint Weinhardt Gusztáv igazgató. Csak kicsinyes rágalom és a személyes gyűlölet sugalmazhatta azt, hogy ezt a derék, tetőtől talpig is gentleman uriember, aki hivatalában is gentleman, ilyen dolgokkal megvádolják. Brcics dr.-ra is csak hízog, hogy egyéb hibát nem tudnak a szemébe

vágni, minthogy horvát. A tisztelt olasz lap egyáltalában nem teljesít jó szolgálatot, hailyen módon akarja az állami hivatalfőket megfélemlíteni. Ha vannak sérelmek az adókvetés terén, tessék azokat adatokkal fölfolyamodni. De hivatalos működésében olyan magasrangu állami tisztviselőket minden konkrét tény nélkül megvádolni, nem más, mint visszaélés a toll fegyverével!

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő:

A jegyzőkönyv hitelesítése, bejelentések, közlések, interpellációk. Egyesületek emlékirata ipariskola létesítése tárgyában. Egy utépítési ügy. Egy bizottság kinevezése az új városi fürdő építésére vonatkozó tervezet elkészítésére. A városi orvosok ügye. A városi zenekar kérése az egyenruhák renoválására. Egy városi telek megvétele. Állások létesítése a városi kórházban. Föllebbezések bor, sör és likőreladási engedélyek ügyében, a városi kórház 1909. évi költségvetése. A zárt ülésen folyó ügyek kerülnek elintézésre.

— **Uj honpolgár.** Purkinye Róbert hajógépész tegnap délelőtt 11 órakor tette le a magyar állampolgári esküt Vio Ferenc dr. polgármester előtt.

— **Közgyűlés.** Az izraelita hitközség mult vasárnapra hirdetett közgyűlését határozatképtelenség miatt július 5-ére halasztották, amikor tekintet nélkül a megjelentek számára fogják az idei közgyűlést megtartani.

— **A kikötőből.** Julius 2. Erkezett: „Congo” angol gőzös Londonból 50 tonna vegyes áruval; „Carolina” osztrák gőzös Triesztből 2000 bál gyapottal, 41 tonna fával és 253 darab rézzel; „Tyria” angol gőzös Liverpoolból 110 tonna vassal, 90 tonna vegyes áruval. Indult: „Andrássy” magyar gőzös Tangerbe 260 tonna fával és 30 tonna vegyes áruval.

— **A választók figyelmébe.** A városi tanács közli, hogy a városi statutum értelmében a városi hivatalban e hó 10-től hat hétre kifüggesztik a választói névjegyzéket. Esetleges felszólamlásokra e hó 10-től 14-ig van alkalom; ezen határidőn túl azonban semmiféle felszólamlást nem vesznek tekintetbe. A város minden polgárának jogában áll bárkinek a névjegyzékébe való iktatását vagy törlését kérni. A jegyzék elleni felszólamlások a városi tanács titkári hivatalánál (I. emelet 2. helyiség) nyújtandók be. A felszólamlások szóban vagy írásban jelenthetők be s ez alkalommal 20 korona fizetendő, amely elutasítás esetén nem térítetik vissza.

— **Tiltott visszatérés.** A rendőrség Jakovác Ferenc kovácslegényt, aki örökre ki volt tiltva Fiuméből, tiltott visszatérés miatt *harminc napi* fogságra ítélte.

— **Havass Rezső utja.** Mint értesülünk, Havass Rezső dr., a kiváló publicista, aki fáradhatatlanul agitál Dalmácia visszacsatolása érdekében, legközelebb ismét Dalmáciába megy, mely alkalommal Mortenegróban is fog hosszabb tanulmányutat tenni. A tanulmányutról visszatérve Havass Rezső dr. lapunk olvasóinak is be fog számolni legújabb tapasztalatairól.

— **A Magyar Kör Cabaret estéje.** A Fiumei Magyar Kör nagyszabású Cabaret-est rendezésére készül. A kör vezetősége felkéri mindazokat, akik szerepelni óhajtanak, hogy szándékukról értesítse. A Cabaret-est idejét még nem állapították meg.

— **Az angol tengeri hadgyakorlatok.** Kedden kezdődnek meg az angol tengeri hadgyakorlatok, amelyek az idén szokottnál nagyobb arányúak. A gyakorlatokon résztvesz az u. n. csatorna-flotta, az első cirkáló-flotta, az atlanti-flotta és a második cirkáló-flotta, a torpedónaszádokkal és kisebb járóművekkel együtt, mintegy 250 tengeri hajó. A hajóhad kedden kaptá meg a mozgósítási parancsot, mozgósítás után 1-én az Északi tengerre vonult azon föltevésben, hogy arról az oldalról szállító-hajók három ellenséges hadtestet akarnak az angol partokra vinni. A hajóhad 12-éig őrzi az angol partokat és aknakerakási gyakorlatokat végez. A hajóhad mozgósításával együtt a hadikikötőket is védelmi állapotba helyezik. Világos, hogy e gyakorlat tervében van némi tüntetés

Németország ellen. Az angol tengeri haderő már e gyakorlatra oly impozáns erővel vonul fell, hogy ereje az egész német hajóhadét messze felülmúlja.

— **Nem házasodunk.** Az anyakönyvi hivatal kiutatása szerint az idén a házasságok száma csökkent. Az elmúlt 1907. esztendőben január 1-től június 30-ig az anyakönyvvezető 137 párt adott össze, míg az 1908. év ugyanezen ideje alatt csak 112 házasság történt. A csökkenés okát természetesen nehéz eltalálni. Egyesek szerint a drágaság riasztja el a férfiakat a családalapítástól, mások szerint a férfiak már nem olyan merészek a házasság körül. Hogy most már melyik az igaz, nehéz megállapítani. Azt hisszük, mind a kettő.

— **Az angol hajóraj Fiumében.** A földközi tengeri angol hajóraj hat hadihajója a trieszti és pólai kikötő látogatása után e hó 17-én Daury Charles ellentengernagy parancsnoksága alatt érkezik Fiuméba s öt napig itt marad. Az angol hajóraj e hó 22-én indul innen a dalmát vizekre. Nákó Sándor gróf esztélyt fog rendezni a kormányzói palotában az angol vendégek tiszteletére.

— **Panasz a rendőrség ellen.** Felkértünk az alábbi sorok közlésére: Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Március havába érkeztem Fiuméba, hogy itt szakmában álláshoz jussak. Minthogy azonban az olasz nyelv nem ismerése folytán nem kaptam alkalmazást, kénytelen voltam bármily hozzám nem illő munkát vállalni létfenntartásom érdekében. A többek között megismerkedtem Peszt Adolf detektívvel, akinek több ízben szolgálatára voltam, amiről Penovics detektívnek is tudomása volt. Ő azonban nem nagy tetszéssel fogadta a dolgot. Egy alkalommal, amidőn az itteni éjjeli mulatók felé tartottam egy nyomozás ügyében, találkoztam Penovics detektívvel, aki megkérdezte tőlem, hogy mi járatban vagyok. Mikor megadtam a választ, azt kérdezte, nem-e tudok két leányról akiket Zágrábból szöktettek meg. Én nemmel feleltem. Peszt detektív azonban a két leányt a szöktetővel együtt másnap elfogta. Az nap az állomáson akadt dolgom, ahol azt láttam, hogy a rendőr egy kis tót fiút és leányt vezetett Kiváncsiságot l megkérdeztem tőlük, hogy miért vezette őket a rendőr ide. Azt felelték, hogy Amerikába akartak utazni, de a hajógyűk Triesztből szól. Ezután nem törődtem többé a dologgal. Alig hogy ki akarok a peronról menni, megszólít egy rendőr s bevezet engem a detektívhez, aki elküldött a rendőrségre s onnan egy napi fogság után egy úgy nevezett szabadjegyet kaptam, hogy hazautazzak. Az állomáson Peszt detektív arra kért, hogy ne utazzak el, ő felel értem, Én azonban hazautaztam, hogy megszeressem az öt világrészre szóló utlevelet és azután visszatérve Fiumében hajóra szálljak. Pénzzel, utlevéllel tértem vissza. Itt elfogtak s csak azal feltétellel bocsátottak szabadon, ha 24 óra alatt elhagyom a várost. Szeretném tudni, hogy ezt az üldözést miért követik velem szemben. Azért mert független, soha nem büntetett szabad polgár vagyok, aki semmit sem követett el Fiumében, vagy pedig azért, mert magyar vagyok. A *porco ungherese* megjegyzésből, amely a rendőrségen illettek, arra következtethetek, hogy az utóbbi ok a súlyosabb. Ismételtén kérem a Tekintetes Szerkesztő Urat, hogy soraimnak helyt aeni sziveskedjék. Kiváló tisztelettel: *Danszik Sándor.*

— **Kinevezések a postánál.** A kereskedelemügyi miniszter a fiumei posta- és távirtdahivatalnál a következőket nevezte ki: Stolzenberg Lajos és Szász Jakab postatisztekett főosztékké; Zagár János segédellenőrt ellenőrré; Erdődy János és Rónay Elemér segéd-tisztet tiszté; Cante Ernő, Cante Péter, Vicevics János és Perényi György segéd-tisztekett segédellenőrké és Jettmar Romana és özv. Lukács Mórné (Poldrugo Anna) kiadókat kezelővé.

— **A főgimnázium új épülete.** A fiumei állami főgimnáziumnak alkalmasabb új épületbe való helyezését régóta tervezik. A sok akadályt most úgy látszik elhárították s a közoktatásügyi kormány s a városi törvényhatóság között a város által az új intézet számára felajánlott telek kérdésében folytatott tárgyalások eredménynyel jártak. Az új épület ügyének további fejlődése azon fordult meg, hogy a kormány részéről meghatározassék azon ösz-

szeg, melynek fejében a gimnázium által jelenleg elfoglalt régi konviktsi épületet a városnak átengedni hajlandó. Az azótai értesülésünk szerint meg is történt, amennyiben a kormány s a törvényhatóság a régi épület átengedési ára tekintetében teljes megegyezésre jutottak. Most már csak az van hátra, hogy az egész jogügylet egy e célra kieszközölendő felséghatározattal legmagasabb helyről jóváhagyassák.

— **Zátonyra jutott hajó.** Zárabói jelentik nekünk, hogy az „Adur” török gőzös, mely Zárába tartott, Zárától nem messze zátonyra jutott. A hajó megmentésére mindent elkövetnek. Ma a rakomány egy részétől megszabadították.

— **A hajógépészek egyesülete,** amely tagjai helyzetének javítása érdekében élénk mozgalmat indított, ma este egyesületi helyiségében értekezletet tart, amelyre a tagok és nem tagok megjelenését kéri. Az egyesület helyisége az Erbe tér 1. szám alatt a második emeleten van.

— **Sok az idegen.** A vonatok csak úgy ontják az utasokat. Most már három gyorsvonat bonyolítja le a forgalmat a főváros és Fiume között, de azért mindegyik zsúfoltan érkezik. Asszonyok, gyermekek sietnek a tenger-mellékre üdülni. A nagy hőség természetesen retentőként jelent az utazókra nézve, de azért csak sereglenek az idegenek a Quarnero üdüllő helyeire. Abbáziában, Lovranában, a horvát tenger-melléken telnek a penziók s ma-holnap alig jut hely az érkezőknek. Velence felé is rengeteg magyar ember tart. A Lidón a szezon most kezdődik s nemsokára egész magyar kolónia sereglik ott össze. A Lidó fürdő-társaság az idén átalakította a hatalmas tengeri fürdőt. A tengerre néző terraszt negyven méterrel hosszabbították meg, mert a múlt esztendőben már szűknek bizonyult. A nagy idegenjárás így folyik az egész nyár folyamán. Mindenki, akinek csak módjában áll, siet kipihenni az esztendő fáradsalmait s elkölteni azokat a nehezen kuporgatott ropogós bankókat.

— **Beiratkozások az állami főgimnáziumba.** Az állami főgimnázium igazgatósága közli, hogy a beiratások július 5-éig bezáróan folynak. A szülők felkéretnek, hogy a beiratásokat idejekorán eszközöljék, hogy szükség esetén a párhuzamos osztályok fölléptetése dolgában intézkedés történhessék.

— **Seiler és Süss cég** hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét.

Telefon-számok :

Szerkesztőség	954
Kiadóhivatal	229
Nyomda	920

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, július 2. A képviselőház mai ülésén *Návay* Lajos elnököl.

A jegyzőkönyv f. olvasása után *Beniczky* Ödön kijelenti, hogy a jegyzőkönyvben hiba van. Birálja *Návay* elnök eljárását. *Rakovszky* elnökkel szemben s azt nem kollegiálisnak mondja.

Az elnök ezért a kijelentésért *Beniczkyt* rendretasítja s kijelenti, hogy nem engedi bírálni az elnök eljárását.

Beniczky Ödön a jegyzőkönyv kiegészítését s a Ház határozatképességének megállapítását követeli.

Az elnök eirendeli a határozatképesség megállapítását, amikor kitűnik, hogy csak 63 képviselő van jelen. Az elnök az ülést fél órára felfüggeszti.

Szünet után *Beniczky* Ödön visszavonja indítványát.

Ezután áttérnek a végrehajtási novella folytatólagos tárgyalására.

Nagy György elfogadja a javaslatot, bár nem találja tökéletesnek, de vannak jó oldalai is. Beszéde közben Ausztriát megfertőzött államnak mondja, amely csak bajt hoz ránk.

Az elnök ezért a kifejezésért rendre utasítja.

Kelemen Samu részletesen bírálja a javaslatot, amely szerint helyes intenciókkal, de helytelen eszközökkel van fölruházva.

Szmracsányi György sürgős interpellációt egyezett be a gázgyári sztrájk dolgában. Az ülés folyik.

A megdobált infánsnő.

MADRID, jul. 2. *Mária Terézia* infánsnő ma sétakocsizás közben a nép köveivel megdobálta. Az infánsnőnek szerencsére nem esett baja. A soffőr örült sebességgel rohant el a helyszínéről, de súlyosan megsebesült. A városban óriási az izgalom.

Öngyilkos százados.

HATVAN, jul. 2. *Csuba* Sándor nyugalmazott százados ma fobelötte magát.

Nagy zivatarok Franciaországban.

PÁRIS, jul. 2. Az ország több részéről óriási zivatarokról érkeznek jelentések. A kár óriási.

A gázgyári sztrájk.

BUDAPEST, jul. A gázgyárban a munkások dolgát katonák végzik. A sztrájkoló munkások a sztrájkantán gyűlést tartottak, amely után *Pető* Sándor országgyűlési képviselő, mint a munkások küldöttje az igazgatósághoz ment tárgyalást folytatni, megkísérlődő a békes megegyezést.

Vilmos császár és a cár.

LONDON, jul. 2. *Szentpétervárról* jelentik: *Hir* szerint *Vilmos* császár arra kérte a cárt, adjon neki alkalmat, hogy a Keleti-tengeren találkozassanak és pedig lehetőleg még *Faliéres* elnök megérkezése előtt. A cár még nem felelt, de azt hiszik, hogy a találkozás jövő héten Revál közelében lesz.

Az Adria-vasut.

BÉCS, jul. 2. *Pétervári* jelentés szerint *Mireskovics* montenegrói pénzügyminiszter több napot töltött az orosz fővárosban, hogy az orosz kormány tagjaival a duna-adriai vasut dolgában tárgyaljon. A miniszter kész tervet mutatott be, amely a vasutat montenegrói területen viszi át a tengerre. *Mireskovics* különösen sokat tárgyalt *Sztolipin* miniszterelnökkel és *Izolszki* pénzügyminiszterrel, akik, hir szerint föltétlenül elfogadták az általa ajánlott tervet.

Az olasz külügyminiszter utja.

RÓMA, jul. 2. *Tittoni* olasz külügyminiszter a legközelebbi napokban Olaszország afrikai gyarmataira készült utazni néhány heti szemlére, utazását azonban gyöngékedése miatt elhalasztotta. *Tittoni* legközelebb egy németországi klimatikus gyógyítóhelyet keres föl.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMEBAN ADRIA PALOTA

belétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

T. cz.

Azon czéltói inditattva hogy fiumei és susáki vevőközönségünket az eddiginél is gyorsabban és figyelmesebben kiszolgálhassuk, nem riadtunk vissza azon áldozattól sem, hogy

Fiumében Via Gisella 4. sz.

alatt külön városi raktárt szervezzünk, mely azonban továbbra is a mi vezetésünk és kezelésünk alatt marad.

A telep mátol kezd meg működését s onnan történnek majd mind a hordó mind a palacksör, valamint a jég és szénsav szállítások helybeli és susáki t. vevőink részére.

Ezen városi osztályunkat külön telefonállomással és pedig

400 szám alatt

szereztek fel és kérjük, hogy ezentul becses rendeléseit ezen városi raktárunknál sziveskedjen feladni.

Kiváló tisztelettel

Kőbányai Polgári Serfőző Részv. Társ.

Kivitéli telep Fiumében.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen tertőtlenít. Elarusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése olvállaltatik.

Uraim!

A sztrájk nálunk megszűnt, megadtuk munkásaink összes követeléseit, de nem a rendelők rovására. A régi bevezetett árak nálunk továbbra is megmaradnak.

18 vagy 24 frt.

egy remek szabásu uri öltöny vagy felöltő mérték után tiszta gyapju szövetből.

Seiler és Süss

Első fiumei amerikai rendszerű versenyszabóság

Corso a városi torony mellett.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Az új bérlő által teljesen újjáalakított
és kiválóan vezetett**THERAPIA PALACE**

CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet
nyújt mérsékelt áron.Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fő-
vényű tengeri fürdő, saját tehenészet,
jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

ZELENIKA (DALMÁCIA)

klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő

a Bocche di Cattarói, montenegroi és albániai kirándulások
természetes középpontja, vasuti végállomás és gyorshajó-
állomás (Castelnuovo kikötőből fél órai gyalogut.)

szálloda 38 szobával, 2 villa s nagy park

családi viszonyok miatt szabad kézből eladó.

Bővebbet Zelenika fürdő üzemeltetésénél.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.
ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasut mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D' Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart
mentén, a mólótól 2 percnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvos kong-
resszus által.Eredeti magyar és német fajborok va-
lamint Müncheni és Pilseni sörök.Utazóknak és kirándulóknak kiválóan
alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIĆ JÓZSEF.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

és d. u. 2—6 óraker.
A kinek tartós jutányos szoba-
festő, olajmázoló vagy cimfestő
munkára van pontos időben
szüksége forduljon**Altberger Ignác**első fiumei magyar szoba- s cim-
festőhöz Via Sanità (Adria palota)
Telefon 923.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi
gyártmányok.

ABBAZIA

BRISTOL
szálló, kávéház és étteremElsőrendű szálló 120 szobával a
fürdő központjába: (a villamos va-
sut megállóhelyén).

Lift, fürdőszobák, villanyvilágítás.

Mérsékelt szoba- és penzió-árak.

Kitünő magyar konyha.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Magyar személyzet.

Tulajdonos Rudovits Vilmos.

Házikenyér SütödeKitünő házikenyér saját sütődém-
ből. Barna kenyér 18 krajcár, fehér
kenyér 20 krajcár. Elvállalok sütést
a közönségtől is. Berakás d. e. 9
óraker s d. u. 2 óraker.

Via Risorta 20. sz.

PAPP KATALIN.

FÉRFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD
és olcsón tisztít s javít szakszerűen
férfi- s női ruhát

RADAKOVICS DÁNIEL FIUME

Vicolo dell' Ospedale 30
(Hungária szállóval szemben.)**Olcsó cipő**Nagy vétel folytán bámulatos olcsón
ad el férfi- női- és gyermek czipőket
Szekulesz Sándor japán és kínai áruház
FIUME, Via Alessandrina 1.**NEW-YORK**

áruház

FIUME, Via Andrassy 1. sz.

az általánosan elis-
mert legolcsóbb be-
vásárlási forrás férfi
és- női divatcikkek
és rövidáruban.**Dr. Krisković Vladimir**

fogorvosi műterme

FIUME,

Via del Porto 11. emelet

Specialista aranyfogak s koronák bete-
vésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8—12

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.

A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitünő konyha.

Minden időben friss halak.

Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc.

NYOMTOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.